

Statistisk ukehefte

S T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

Nr. 38 - 8. årgang

Oslo, 21. september 1967

I N N H O L D

Konjunkturtendensene i september 1967

Nasjonalregnskap for 2. kvartal 1967

Konsumprisindeksen pr. 15. august 1967

Månedstatistikk for bankene. Balanser pr. 31. august 1967

Byggelån i forretningsbanker og sparebanker pr. 31. august 1967. Foreløpige tall

Forretnings- og sparebankenes fordringer og gjeld overfor utlandet pr. 31/8 1967

Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart i mars 1967

Kostnadsutgifter på norske skip i utenriksfart i 1. kvartal 1967

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk månedshefte nr. 8, 1967

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden hefte nr. 37, 1967

Konjunkturtendenser i september 1967

Det internasjonale konjunkturtilbakeslag som satte inn i 1966, har fortsatt å prege konjunkturbildet i 1967. Den konjunkturpessimisme som på vårparten kom til uttrykk hos private konjunkturforskningsinstitutter, har stort sett vist seg å slå til (se Statistisk Sentralbyrå's konjunkturrapport for mai). Produksjonsveksten hittil i år har vært meget svak både i Sambandsstatene og i de største vest-europeiske land. Dette har gitt svakere vekst enn ventet av myndighetene også i de fleste mindre industriland. Innenfor OECD-området er det av de større land bare Japan og Italia som i 1967 har hatt normal vekst.

Den viktigste årsak til etterspørselssvikten i Vest-Europa er den tilstrammingspolitikk som ble ført i 1966 samtidig av både Storbritannia, Vest-Tyskland og Frankrike. I Sambandsstatene har nedgang i lageretterspørselen vært en viktig faktor. Tilstrammingspolitikken i Vest-Europa førte til avtakende produksjonsvekst alt før årsskiftet, og i første halvår 1967 var tendensene til stagnasjon eller direkte nedgang helt tydelige. For å motvirke tilbakegangen har myndighetene i Vest-Tyskland og Frankrike satt i verk visse finanspolitiske stimuleringsiltak, men omfanget av tiltakene har ikke vært tilstrekkelig til at de hittil har fått noen avgjørende innflytelse på konjunkturforløpet. Den til dels nølende konjunkturpolitikk som har vært ført fra myndighetenes side i mange land, har helt sikkert bidratt til å forlenge konjunkturtilbakeslaget. Likevel tyder de mest følsomme konjunkturindikatorer nå på at bunnen kanskje ble nådd for de fleste land i Vest-Europa og i Sambandsstatene på slutten av sommeren 1967. I Sambandsstatene vil sterkt økte utgifter til forsvarsformål sammen med økingen i den private forbruks- og investeringsetterspørsel som ventes antagelig gi nytt grunnlag for vekst annet halvår 1967. I Vest-Europa vil de offentlige stimuleringsiltakene få større betydning annet halvår 1967. Samtidig er det et visst håp om at det private konsumet og investeringene vil øke utover mot slutten av året. Den økte økonomiske aktiviteten - om den kommer - vil også virke gunstig for de enkelte lands eksportmuligheter. Det kan imidlertid bare bli tale om moderat vekst i Vest-Europa i annet halvår 1967. Først en gang i 1968 kan en igjen vente en normal vekst i produksjon og etterspørsel.

S t o r b r i t a n n i a

Vedvarende vansker med utenriksøkonomien og press på pundet fikk den britiske regjering sommeren 1966 til å sette i verk en kraftigere tilstrammingspolitikk. Denne politikken har nå virket ett år og er forsåvidt ennå ikke avviklet, men en viss forsiktig omlegging i ekspansiv retning kan spores fra midten av 1967. Etter at pundet har hatt en stabil utvikling første halvår 1967 og den økonomiske aktiviteten i landet har vist stagnasjon i lengre tid, vil regjeringen nå forsøke å gi større rom for de ekspansive krefter i økonomien slik at en vekst igjen kan skje uten at det kommer alvorlige vansker med betalingsbalansen.

I 1965 økte bruttonasjonalproduktet i faste priser 2,2 prosent. Økingen var bare 1,5 prosent i 1966, og i 2. og 3. kvartal var det sterk nedgang. I 1. kvartal 1967 økte bruttonasjonalproduktet med 1,9 prosent. Dette er omtrent den stigning som the National Institute of Economic and Social Research, etter reviderte beregningen, regner med skal gjelde for hele 1967. Tidligere har regjeringen kommet med et anslag på 3 prosents vekst for hele 1967.

Industriproduksjonen viste omtrent ingen endring i de 3 første kvartaler av 1966. Produksjonsindeksen, sesongjustert og med basis 1958=100, lå da på omkring 134. En viss nedgang i siste kvartal førte til at gjennomsnittet for industriproduksjonsindeksen i 1966 ble 133,3. Stagnasjonen i industriproduksjonen fortsatte i 1. kvartal 1967, og i april og mai var det en ytterligere nedgang. Den foreløpige beregnede indeks for mai var 131. Det er en nedgang fra gjennomsnittsnivået i 1. kvartal 1967 på 0,8 prosent. For annet halvår 1967 er det ennå ingen sikre tegn til noe omslag. Volumet av ordretilgangen for industrien totalt var i 1. kvartal 1967 6-9 prosent lavere enn i samme periode i 1966. En bedring i den totale ordretilgangen kan spores fra 2. kvartal 1967. For april og mai viser ordrevolumet en øking på henholdsvis 17,3 prosent og 6,2 prosent sammenliknet med april og mai 1966. Dette er et oppmuntrende tegn, men sammensetningen av den økte ordretilgangen tyder ikke på at økingen er særlig stabil. Økingen i ordretilgangene skyldes vesentlig nye ordrer fra utlandet, mens ordretilgangen fra hjemmemarkedet fortsatt er nokså svak. For de viktige eksportmarkedene U.S.A. og Vest-Tyskland er det nå utsikter til en viss oppgang i produksjon og etterspørsel annet halvår 1967. Om dette inntrer, vil det ha gunstige virkninger for en fortsatt britisk eksportekspansjon, men styrken av og tidspunktet for oppgangen er foreløpig usikker. Den britiske regjering har satset mye på at en ny ekspansjon i næringslivet

skal komme i stand ved økt eksportetterspørsel, men så lenge den innenlandske økingen i ordretilgangen lar vente på seg, er utsiktene for en virkelig ekspansjon i næringslivet med de nåværende internasjonale konjunkturer ikke umiddelbart lyse.

Arbeidsløshetsprosenten har i første halvår 1967 ligget atskillig over nivået i første halvår 1966. I første halvår 1966 var den i gjennomsnitt 1,3 prosent, annet halvår 1966 1,7 prosent og i første halvår 1967 2,4 prosent. Arbeidsløshetsprosenten i juli på 2,1 prosent er det høyeste julitall siden 1940.

Tilstrammingspolitikken har bl.a. medført en noe svakere lønnsstigning enn tidligere i første halvår 1967, og det ventes heller ikke store endringer på dette området annet halvår 1967. Fra januar til mai 1967 fikk 7 millioner lønnstakere lønnsøkinger på i alt £ 2,9 millioner. I den tilsvarende periode i fjor var det 7,5 millioner arbeidstakere som fikk en lønnsøking på £ 3,2 millioner. Den svakere lønnsøking en har hatt i 1967, sammen med større arbeidsløshet og skjerpede krav til avbetalingshandelen, har ført til stagnasjon i det private konsumet. De sesongkorrigererte tall for det private konsumet i faste priser viser ingen endringer månedsvis i løpet av 1. kvartal 1967. Konsumet ligger på samme nivå som i 1. kvartal 1966. I de mellomliggende kvartaler i 1966 var det en liten tilbakegang i konsumet.

De private investeringene, i faste priser og sesongjustert, viser omtrent de samme tall i 1. kvartal 1967 som i 4. kvartal 1966 og et noe lavere tall enn i 1. kvartal 1966. De totale investeringer lå derimot i 1. kvartal 1967 ca. 3 prosent over nivået fra 1. og 4. kvartal 1966, da tallene var omtrent like store. Dette skyldes at den offentlige investeringsvirksomheten i boligbygg og anleggsvirksomhet har økt. For den økonomiske aktiviteten er det selvsagt av stor betydning at den offentlige investeringsetterspørselen er høy, men et nytt virkelig oppsving i produksjon og etterspørsel vil neppe komme i stand før den private investeringsvirksomhet igjen viser vekst. Det er for tiden ingen tegn som tyder på at de private investeringer skal ta seg opp. Etter en rundspørring som ble foretatt i sommermånedene ser det ikke ut til at de næringsdrivende setter særlig store forhåpninger til økt aktivitet i den nærmeste tid. De er derfor avventende og holder igjen med ny investeringsvirksomhet.

I første halvdel av 1967 har driftsunderskottet overfor utlandet blitt helt eliminert. Underskottet var på £ 59 millioner i 1966. For annen halvdel av 1967 regnes det, om eksporten utvikler seg gunstig, med et driftsoverskott på £ 60 millioner. Av hensyn til pundets stilling, er det nødvendig med et driftsoverskott i annen halvdel av 1967. Storbritannia har pådratt seg stor utenlandsk gjeld i forbindelse med tidligere pundkriser. Denne gjelden kan det bli vanskelig å få gjort opp om ikke en gunstig eksportutvikling fortsetter. I 1. kvartal 1967 var det et samlet importoverskott på £ 178 millioner etter

sesongjusterte oppgaver, mot £ 225 millioner 1. kvartal 1966. Importoverskottet var i 2. kvartal på £ 274 millioner mot £ 252 millioner 1966. I alt gir dette en bedring av handelsbalansens stilling første halvår 1967 sammenliknet med første halvår 1966. Julitallene for eksport og import viser fortsatt at utenrikshandelen utvikler seg bra. Importoverskottet var bare på £ 45 millioner.

V e s t - T y s k l a n d

Den høye aktivitet som preget vest-tysk økonomi i 1965 og delvis i 1966 førte til betydelig prisstigning. Dette fikk myndighetene til å sette i verk penge- og kredittpolitiske bremsetiltak i 2. kvartal 1966. Oppbremsingen fikk merkbare følger for produksjonsveksten fra midten av året, og siden 3. kvartal 1966 har den vest-tyske økonomi vært i tilbakegang. Bremsepolitikken har etter hvert medført en dempning av prisøkingen, og dette har bedret den vest-tyske eksportens konkurranseevne.

Etter oppgaver fra det tyske institutt for konjunkturforskning regnes det med en årlig øking i bruttonasjonalproduktet, til faste priser, i 1965 på 4,8 prosent og i 1966 på 2,6 prosent. Denne utvikling dekker over en markert nedgang i bruttonasjonalproduktet mot slutten av 1966 og i årets siste kvartal lå bruttonasjonalproduktet bare 1 prosent over nivået fra siste kvartal året før. I 1967 har tilbakegangen fortsatt. I 1. kvartal 1967 lå bruttonasjonalproduktet 1,8 prosent under det tilsvarende tallet fra 1. kvartal 1966. Omtrent den samme nedgangen regnes det med også i 2. kvartal 1967, mens det i annet halvår 1967 på nytt ventes vekst, uten at det er gitt å si hvor sterk denne kan bli. Ennå kan det ikke spores noen direkte oppgang i økonomien, men mange forhold taler for at oppgangen snart må komme. Bl.a. har lagertømmingen nå pågått så lenge, at produksjon for lager skulle begynne å virke ekspansivt igjen. Også det andre trinnet i konjunkturprogrammet skulle virke ekspansivt ut i annet halvår 1967 om det blir gjennomført. Programmet innebærer et budsjettunderskott på DM 5,3 milliarder som skal dekkes ved lån i sentralbanken. Direkte virker konjunkturprogrammene etterspørselsstimulerende gjennom igangsetting av investeringsprosjekter. Indirekte skulle den positive offentlige holdningen til en aktiv konjunkturpolitikk virke psykologisk gunstig overfor næringslivet og derved fremme investeringslysten. Visse ting tyder på at en ny optimisme har bredd seg innenfor næringslivet fra midten av året. Fra juli har det vært en oppgang på aksjebørsen. For første gang siden august 1966 har industrien (totalt) mottatt større ordretilgang enn på samme tid året før. Mens ordretilgangen i industrien første halvår 1967 lå 9 prosent under

fjorårsnivået var det i juni en øking i ordrene for hjemmemarkedet på 1 prosent og for eksportmarkedet på hele 20 prosent sammenliknet med juni i fjor.

Innenfor bergverk og industri har den nedsatte produksjonsøkningen slått sterkt ut. Ferdigvareindustrien hadde en produksjonsøkning i volum på 6,5 prosent i 1965 og 1,4 prosent i 1966. Økingen var svak mot slutten av året 1966, og i 4. kvartal var det en nedgang på 2 prosent i forhold til produksjonen i 4. kvartal 1965. I 1. kvartal 1967 var det en produksjonsnedgang på 6,3 prosent sammenliknet med året før. Særlig sterk har nedgangen i produksjonsveksten vært for konsum- og investeringsvareindustrien. I 1. kvartal 1967 var tallene henholdsvis -8,8 prosent og -12,5 prosent regnet i forhold til 1. kvartal 1966. For råvareindustrien var nedgangen mindre, bare 0,4 prosent i 1. kvartal.

Konjunkturtilbakeslaget viser seg tydelig også på arbeidsmarkedet. Mens det var en øking i samlet antall beskjeftigede lønnsinntakere i 1965 med 1,4 prosent, var det ingen øking i 1966. I 1. kvartal 1967 var det en nedgang på 3 prosent i forhold til 1. kvartal 1966. Tallet på arbeidsløse begynte å stige sterkt like før årsskiftet, og i februar nådde det rekordhøyden 673 600. Da var arbeidsløshetsprosenten 3,1. Mot sommeren sank arbeidsløshetstallet og i august var det nede i 359 500, dvs. at 1,7 prosent var arbeidsløse. Sammenliknet med månedene året før, var det størst prosentvis øking i arbeidsløshetstallet i mai måned, hele 325,7 prosent. I sommermånedene har økingen vært mindre, og i august var økingen 240,1 prosent sammenliknet med august 1966. Tallet på ledige plasser sank sterkt fram til årsskiftet 1966/67. Siden har det økt endel men i alle måneder i 1967 fram til august har tallet på ledige plasser ligget langt under fjorårets tall. Mens tallet på ledige plasser i januar 1967 var 53,4 prosent lavere enn i januar 1966, var tallet i august 41,6 prosent lavere enn i august 1966.

Under den økonomiske tilbakegang i Vest-Tyskland har investeringene i maskiner og utstyr og bygge- og anleggsvirksomhet reagert hurtig og sterkt. I 1. kvartal 1967 gikk produksjonen av maskiner og utstyr ned med 12,5 prosent sammenliknet med 1. kvartal 1966. For bygge- og anleggssektoren totalt var det tilsvarende tall 9,5 prosent. Anleggsvirksomhet utenom boligbygging sank i samme tidsrom med hele 13 prosent. Dette er meget sterke utslag, og ordretilgangen innenfor investeringsvareindustriene viser heller ikke nå noe tegn på at et omslag er nær forestående. Men det settes visse forhåpninger til gjennomføringen av det andre trinnet i konjunkturprogrammet, som værlig vil stimulere bygge- og anleggsvirksomheten. Likevel er det få som tror at den samlede investeringsaktiviteten vil endres noe særlig i annet halvår 1967.

Først fra 1968 av vil de investeringsstimulerende tiltakene kunne få noen virkelig betydning for den samlede investeringaktiviteten i landet.

De private disponible inntektene har vært synkende fra midten av 1966. I 1. halvår 1966 var det en øking på 8,3 prosent i de privatdisponible inntekter sammenliknet med første halvår 1965. I annet halvår var økingen 8 prosent, og i første halvår 1967 bare 2,9 prosent. Den private konsumøkningen har vært synkende siden 2. kvartal 1966. I faste priser økte konsumet med 6,1 prosent i 1. kvartal 1966 sammenliknet med 1. kvartal 1965. I 2. kvartal og 3. kvartal var økingen 3 prosent og 4. kvartal 1 prosent. 1 prosent var også økingen i det private konsumet 1. kvartal 1967. For det offentlige har konsumøkningen vært mindre fra 2. kvartal 1966. I 1. kvartal 1966 var konsumøkningen 5 prosent, 2. kvartal 1,5 prosent, 3. kvartal -1,0 prosent og i 4. kvartal -0,5 prosent. I 1. kvartal 1967 var det en konsumøkning på 2 prosent sammenliknet med 1. kvartal 1966.

Om den vest-tyske økonomi generelt har vært i tilbakegang, har utenriksøkonomien hatt en gunstig utvikling. I 1965 økte innførselen i volum med 14,8 prosent, mens utførselen økte mer moderat med 7,1 prosent. Siden den tid har tendensene i utenriksøkonomien endret seg totalt. I 1966 var økingen i innførselen bare 2,1 prosent, mens utførselen gikk opp 10,5 prosent. Denne utviklingen fortsatte i 1967. I 1. kvartal 1967 lå innførselen på 6,5 prosent under fjorårsnivået, mens utførselen viste en øking på 8 prosent. Svikten i innførselen henger sammen med nedsatt vekst i økonomien. Veksten i utførselen kan kanskje komme til å avta noe i den kommende tid, men det er ingen tegn på at noen særlig endring vil skje med de gunstige eksportforholdene for Vest-Tyskland ut resten av 1967.

F r a n k r i k e

Den løpende 5-årsplanen for Frankrike forutsetter en årlig øking i bruttonasjonalproduktet på 5 prosent. I 1966 var veksten i samsvar med planen, men i 1967 regnes det med svakere vekst. Noe egentlig konjunkturtilbakeslag har ikke utviklet seg, men et tydelig nedsatt veksttempo har gjort seg gjeldende i løpet av første halvår 1967. Alt fra årsskiftet 1966/67 var det stagnasjonstendenser til stede. Årsaken til dette var den svakere stigningstakt både i etterspørselen fra utlandet og fra det hjemlige marked. Etterspørselssvikten fra utlandet er det lite de franske myndigheter kan gjøre noe med. For å hjelpe eksportører har imidlertid staten stilt til rådighet FF 250 millioner for eksportkreditt i 1967. Svikten i etterspørselen på hjemmemarkedet kan

myndighetene, om de vil, lettere få rettet på. Den franske regjering er ikke på det nåværende tidspunkt innstilt på å sette i verk direkte konsumstimulerende tiltak. Det er fremmet forslag om det, men hittil er det bare finanspolitiske tiltak som virker stimulerende for investeringene regjeringen har gått med på å benytte. Disse tiltakene vil først få betydning ut i annen halvdel 1967 og enda mer i 1968. De vansker som fransk økonomi møter for tiden, skyldes ikke bare forbigående dårlige konjunkturer, men henger også sammen med strukturelle svakheter i næringslivet. Store deler av det franske næringsliv er nå inne i en omstillingsperiode og trenger til modernisering. Dette er noe av bakgrunnen for at regjeringen har valgt å stimulere investeringsaktiviteten ved en del finanspolitiske tiltak som skal virke fra annen halvdel av 1967. Tiltakene var først ment å bli satt i verk i 1968, men stagnasjonen i næringslivet gjorde at en foretok en forskyvning fram til 1967. I alt skal FF 0,8-1,0 milliarder ved låneopptak fra det offentliges side bli stilt til rådighet for investeringer i private og offentlige prosjekter. En viss lettelse i beskatningen som vil få virkning fra 1. juli i år, vil trolig også gi en liten positiv virkning på konsumet annet halvår 1967. Det ventes at skattereduksjonen vil bli på FF 250 millioner.

Industriproduksjonen, uten byggvirksomhet, har siden november 1966 holdt seg omtrent uforandret på indekssnivå (1959=100, sesongkorrigert) omkring 153. En nedgang i april og mai, der mai-tallet kom helt ned i 149,5, skyldes for det meste større streiker i disse månedene. Innenfor byggvirksomheten er det ingen større endringer. I de 3 månedene mars, april og mai 1967 var det i alt noe færre antall boliger som var under bygging sammenliknet med de samme måneder 1966. Boligministeren bad i juli om at boligbyggingen måtte stimuleres. Regjeringen har svart på det og skal i annet halvår 1967, på rimelige vilkår, finansiere bygging av 4 000 nye boliger. Selv om tallet er lite, skulle den stimulerende effekten av tiltaket være klar innenfor boligsektoren på slutten av året. Næringslivet er for tiden lite optimistisk m.h.t. den framtidige industriproduksjonen ifølge de undersøkelser som det nasjonale statistiske institutt foretok i juni 1967. De investeringsfremmende offentlige tiltakene ventes først i 1968 å få større betydning og bedriftenes ferdigvarelagre viser fortsatt en tendens til stigning. Situasjonen er litt bedre for råvarer og halvfabrikata. Ordretilgangen både til investeringsvareindustrien og konsumvareindustrien er lav, og det er ingen tegn på snarlig bedring. Undersøkelser som er foretatt blant et representativt utvalg bedrifter, viser ellers at det blant bedriftene er en klar overvekt av pessimister når det gjelder bedømmelsen av næringslivets framtidsutsikter.

Stagnasjonen i industrien gjenspeiles også på arbeidsmarkedet. Det er ingen øking i sysselsettingen, så arbeidsløsheten har vært betydelig høyere første halvår 1967 enn første halvår 1966, og antall ledige plasser har gått ned.

Mens eksporttetterspørselen i store deler av 1966 var en viktig drivkraft for veksten i fransk økonomi, har dette ikke vært tilfellet i 1967. Det er den økonomiske tilbakegang i land utenfor det franske område, særlig Vest-Tyskland, Storbritannia og U.S.A., som er årsaken. I de første 5 måneder av 1967 var det en øking i alt i eksporten på 3 prosent i forhold til de samme måneder 1966. I det samme tidsrommet økte importen med 9,3 prosent. Utviklingen i eksport og import har ført til et større underskott på handelsbalansen enn ventet, nedgangen i valutabeholdningene er betydelig. Vi må helt tilbake til mai 1966 for å finne en så liten valutabeholdning som den som er i juni 1967. Juni-tallene for utenrikshandelen kan kanskje gi en pekepinn om en mer gunstig utvikling for handelsbalansen. Tallene viser en eksportøking på 6,7 prosent sammenliknet med eksporten i juni 1966. Importen har sunket med 3 prosent i samme tidsrom. For stor vekt skal en imidlertid ikke legge på disse tallene for en måned.

I t a l i a

Den italienske 5-årsplanen (1966-70) forutsetter en gjennomsnittlig årlig øking i bruttonasjonalproduktet på 5 prosent. Foreløpig er utsiktene gunstige for en gjennomføring av planen. Bruttonasjonalproduktet økte i 1966 med 5,5 prosent, og det ventes nå den samme prosentvise øking i 1967. Foruten å skaffe stadig flere arbeidsplasser er en viktig måsetting i 5-årsplanen å jevne ut det økonomiske gapet mellom Nord- og Syd-Italia og å gjennomføre en inntektsutjevning mellom næringene. Etter planen skal det offentlige støtte investeringsvirksomheten med økte direkte offentlige investeringer og støtte den private investeringsvirksomheten ved finanspolitiske virkemidler. På denne måten blir de samlede investeringer stimulert, og dette virker gunstig for en fortsatt økonomisk vekst i landet. På penge- og kapitalmarkedet ligger også forholdene godt til rette for fortsatt økonomisk ekspansjon. Rentenivået er lavt, og myndighetene tar i sin pengepolitikk sikte på å understøtte en videre ekspansjon uten at inflatoriske tilstander inntreffer. I første halvår 1967 har pris- og lønnsnivået vist en stabil utvikling.

I 1965 økte industriproduksjonen, utenom bygge- og anleggsvirksomhet, med 4,6 prosent, og i 1966 var økingen 11,6 prosent. I 1. kvartal 1967 økte industriproduksjonen med 11,5 prosent fra foregående kvartal. En viss avslapning

i den sterke ekspansjonen ser ut til å ha funnet sted fram mot halvårsskiftet. I april var økingen 11,3 prosent sammenliknet med april 1966, og økingen sank til 10,1 prosent i mai 1967 sammenliknet med mai 1966. Bygge- og anleggsvirksomheten har siden midten av 1966 vært i stagnasjon. Det ser ut til at et vendepunkt har inntruffet i løpet av sommermånedene 1967, og for annet halvår 1967 ventes en fortsatt oppgang i bygge- og anleggsvirksomheten. Mens økingen i industriproduksjonen fram mot slutten av året 1966 særlig ble stimulert av økt etterspørsel fra utlandet, har økt etterspørsel fra hjemmemarkedet vært den viktigste drivkraften for veksten i industriproduksjonen i 1967. Offentlige investeringsstimulerende tiltak har her hatt stor betydning. Stagnasjonen i investeringer i maskiner og utstyr som hadde vart lenge, ble avsluttet i 1967, og økingen i første halvår har vært sterk. Mens økingen i investeringene i fast kapital i 1966 var på 3,7 prosent, regnes det med en øking på hele 10,5 prosent i 1967. Konsumetterspørselen vil også stige under de gunstige økonomiske forhold som råer. Det private konsumet økte med 5,7 prosent i 1966, og en regner med en stigning på 6 prosent i 1967. Det offentlige konsumet økte i 1966 med 3,7 prosent, og ventes å øke med hele 10,5 prosent i 1967 om 5-årsplanens målsettinger skal gjennomføres.

De gode konjunktorene i 1967 har bedret situasjonen på arbeidsmarkedet. I januar gikk arbeidsledigheten ned med 13,2 prosent sammenliknet med januar 1966, og i april var det en nedgang på 5,7 prosent fra april 1966. En må helt tilbake til 1964 for å finne et så lavt månedlig arbeidsledighetstall som for april.

På eksportmarkedet har italienske eksportører en sterk stilling, men likevel må en regne med nedsatt vekst i utførselen som følge av etterspørselsvikten i avtakerlandene. I 1. kvartal 1967 var det en eksportøkning (i verdi) fra foregående kvartal på 12,2 prosent. Ennå i april var eksportøkningen 12,2 prosent i forhold til april 1966 og i mai 4,1 prosent i forhold til mai 1966. Importen ligger på et høyt nivå. Med den sterke økonomiske vekst en har i landet skulle en imidlertid ha ventet en sterkere vekst i importtallene. Importøkningen i april 1967 var i verdi 17,6 prosent i forhold til april 1966.

I mai var den 8,3 prosent sammenliknet med mai 1966. Foreløpig er det ingen fare med betalingsbalansen, men betalingsbalanseproblemer kan inntreffe om de nåværende tendenser i import- og eksportutviklingen fortsetter. Turistinntektene ser ut til å ha stagnert, og det samme er tilfellet med kapitaloverføringene fra italienere i utlandet. Mens det i første halvår 1966 var et overskott på driftsbalansen overfor utlandet på 346,3 milliarder lire,

var dette sunket til 184,3 milliarder lire første halvår 1967. I første halvår 1966 var det et kapitaloverskott på betalingsbalansen på 173,4 milliarder lire, mens dette i første halvår 1967 var snudd til et kapitalunderskott på 138,3 milliarder lire.

S a m b a n d s s t a t e n e

Etter en forholdsvis sterk økonomisk vekstperiode mot slutten av 1966, har det nærmest vært stagnasjon i produksjonen i første halvår 1967. Bruttonasjonalproduktet, i faste 1958 priser, viste en liten nedgang i 1. kvartal 1967 sammenliknet med 4. kvartal 1966. De foreløpige tall for 2. kvartal viser en liten øking fra 1. kvartal på 0,6 prosent. Mot slutten av 1966 var det en sterk øking i lagerbeholdningene. I 1967 har det skjedd en tømming av lagrene. Veksten i den samlede etterspørsel etter varer og tjenester utenom lager har derfor ikke gått så sterkt ned som veksten i bruttonasjonalproduktet. Nominelt økte bruttonasjonalproduktet med \$ 13 milliarder i 4. kvartal 1966, mot \$ 4 milliarder i 1. kvartal 1967. Økingen i den samlede etterspørsel^{utenom lager} var i 1. kvartal 1967 \$ 15 milliarder og i 2. kvartal \$ 14 milliarder. Det regnes nå med at lagerreduksjonene skal være avsluttet. I annet halvår regnes det også med øking i det private konsumet og de offentlige utgifter til vare- og tjenesteforbruk. Den øking i den totale etterspørsel både for konsum og investering, som ventes annet halvår 1967 gjør at en i denne periode på nytt regner med sterkere vekst i økonomien. Både i 3. og 4. kvartal regnes det med fra regjeringens side en øking fra \$ 12-16 milliarder i bruttonasjonalproduktet. Om den store etterspørsel fra private og fra det offentlige som ventes i annet halvår, virkelig blir realisert, er det mange som er redd for at tendensene til prisstigning igjen vil melde seg med styrke. Særlig er det den store tilleggsetterspørsel fra det offentliges side - som skyldes øking i uforutsette sosiale utgifter og spesielt øking i forsvarsutgiftene - en er redd for vil skape prisoppgang. Ennå er det imidlertid ingen fare for at den nominelle etterspørsel skal bli for stor. I første halvår 1967 har bl.a. konsumprisindeksen hatt en forholdsvis stabil utvikling med en gjennomsnittlig øking på 2,8 prosent sammenliknet med de tilsvarende måneder i 1966. Dette er en langt svakere stigning enn i annet halvår 1966.

Industriproduksjonen var i framgang fram til årsskiftet 1966/67, men har i første halvår 1967 gått jevnt tilbake. Den sesongkorrigerte indeks for industrien totalt (1957-59 = 100) var i desember 1966 159,0. I mars var indeksen sunket til 156,4 og i juni til 155,2. Delindekser for varige og ikke varige industrivarer viser om lag samme utviklingen. Den nedsatte produksjon

innenfor industrien gjenspeiles i tallet på timer det arbeides gjennomsnittlig. Dette blir betraktet som en særlig god konjunkturindikator. I januar 1967 ble det arbeidet gjennomsnittlig 41,0 timer pr. uke. Siden den tid har det, avbrutt av en liten oppgang i april til 40,5 timer, vært en nedgang i timeantallet til 40,2 timer i juni. I 2. kvartal har kapasitetsutnyttelsen i industrien bare vært 84,7 prosent, det laveste tall på noe tidspunkt de siste tre år.

I de første 4 måneder av 1967 var det svært liten endring i ordretilgangen for industrien. I mai og juni har det skjedd en bedring. Ordremengden regnet i verdi, sesongkorrigert, lå lavere i de 4 første måneder av 1967 enn i de samme måneder 1966. I mai og juni har ordretilgangen ligget noe over nivået i de tilsvarende måneder i 1966. Dette kan være en indikasjon på at en oppgang i næringslivet er forestående. Undersøkelser som er foretatt i sommermånedene, synes å bekrefte dette. De næringsdrivende gir uttrykk for at de vil investere mer igjen i fast kapital fra 3. og særlig fra 4. kvartal 1967.

Etter at kredittilstrammingen var gjennomført i 1966, sank aktiviteten innenfor bygge- og anleggssektoren mot slutten av 1966 og begynnelsen av 1967. I sommermånedene mai og juni har aktiviteten igjen tatt seg opp, og det regnes med at det ikke bare er en forbigående oppgang, men at den økte aktiviteten vil fortsette ut 1967 og fram i 1968. I 1967 har det vært ført en mindre stram penge- og kredittpolitikk enn i 1966. Likevel har det stramme kapitalmarkedet trolig hemmet boligbyggingen og sikkert forlenget stagnasjonen i byggeaktiviteten.

Veksten i det private konsumet stoppet opp annet halvår 1966.

I 1. kvartal 1967 var det en reell øking på bare 0,9 prosent, regnet på årsbasis, i forhold til 4. kvartal 1966. Utviklingen for de ulike vare- og tjenestegrupper var omtrent den samme. Det var en liten nedgang i etterspørselen etter varige forbrugsgoder og en liten oppgang for ikke varige forbrugsgoder og tjenester. En viss bedring har skjedd i 2. kvartal, og utsiktene framover regnes å være lysere enn i første halvår 1967. Etterspørselen etter varige forbrugsgoder har for første gang siden sommeren 1966 steget igjen i juni. Særlig har bilsalget tatt seg opp.

Offentlige utgifter til kjøp av varer og tjenester viste forholdsvis liten stigning siste halvår 1966. I 1. kvartal 1967 har det vært en markert øking i de offentlige utgiftene, i alt en reell øking på 5 prosent, regnet på årsbasis, fra 4. kvartal 1966. Økingen har fortsatt i 2. kvartal, og det regnes med at denne utviklingen skal vare ved ut 1967. Det er de økte utgifter til forsvaret som er utslagsgivende.

Det var en reell nedgang i de private investeringer i fast kapital i 4. kvartal 1966 på 1 prosent, i forhold til 3. kvartal. I 1. kvartal 1967 har det vært en nedgang på 0,9 prosent sammenliknet med 4. kvartal 1966. Det ser ut til at en viss bedring er inntruffet i løpet av 2. kvartal, men ikke så meget. (I størstedelen av første halvår 1967 har investeringsøkingen i fast kapital gått bare litt tilbake, men lagerøkingen har minsket sterkt. Lager-tømmingen som har foregått i første halvår 1967 regnes nå å være ferdig, slik at en ny oppgang i investeringsaktiviteten igjen skulle være ventende.)

Etterspørselen fra utlandet viser ikke store forskyvninger første halvår 1967, men en liten nedgang i tilveksten har skjedd siden 1966. Større endringer ventes ikke i annet halvår 1967, men en viss øking ventes i eksporten til Japan og andre oversjøiske land utenom Europa. Importøkingen har også gått ned i første halvår 1967, om ikke så meget som eksportøkingen. Eksportoverskottet har derfor vist en nedgang i forhold til hva som var ventet ved årets begynnelse. I annet halvår 1967 regnes det med sterkere øking i importen igjen, p.g.a. den økte aktiviteten innenlands, om ikke tiltak settes i verk for å bremse på denne utviklingen. Den bebudede skatteøkingen skal bl.a. søke å redusere den disponible inntekt og dermed også importøkingen. Betalingsbalansen viser en ugunstig utvikling i 1967. Det regnes med rekordhøyde på kapitalunderskottet på \$ 3,9 milliarder i 1967, mot \$ 2,6 milliarder 1966. Det foretas store investeringer i utlandet av amerikanske firmaer, de offentlige finansutgiftene er store og ut-lånene er betydelige. Dette gjør at kapitalunderskottet på betalingsbalansen har blitt stadig større.

S v e r i g e

I den svenske langtidsplanen for annen halvdel av 1960-tallet er det regnet med en årlig øking i volum i bruttonasjonalproduktet på 4 prosent. I 1965 var økingen på 3,5 prosent og i 1966 bare 2,6 prosent. For 1967 ble det i nasjonalbudsjettet fra først av regnet med en øking i bruttonasjonalproduktet på 4 prosent. Men etter de reviderte beregninger foretatt våren 1967 av Finansdepartementet og Konjunkturinstitutet regnes det bare med at økingen vil bli 3,5 prosent. Den utvikling en har hatt fram til sommeren 1967 skulle tyde på at det reviderte budsjett for 1967 vil holde.

Den svakere vekst i 1966 skyldtes i første rekke svikt i konsumet. I 1966 var den private disponible inntekt lav, og konsumøkningen ble bare 1,5 prosent regnet i faste priser. Det offentlige konsumet økte sterkere - 6,5 prosent - og veksten i det kommunale konsumet var meget sterk. I alt økte

bruttoinvesteringene med 4 prosent, men eksklusive skip var økingen bare 2 prosent. De private investeringene gikk opp med 6,6 prosent og de statlige og kommunale med henholdsvis 3,2 prosent og 3,6 prosent. Investeringer i boliger sank med 0,8 prosent. Den samlede eksport, inklusive skip, økte med 6,3 prosent. Importen økte med bare 2,2 prosent i 1966. Denne lave tilveksten henger sammen med den nedsatte produksjonsveksten i 1966.

I 1967 ventes den samlede etterspørsel å øke sterkere enn i 1966. Det regnes med oppgang i de reelle privatdisponible inntekter på ca. 2,5 prosent, og det private konsumet ventes å øke 3 prosent. Den offentlige konsumøkningen ventes å bli noe mindre enn i 1966, men likevel såvidt høy som 5,5 prosent. Økingen i bruttoinvesteringene totalt, med og uten skip, skulle bli 4 prosent. I alt vil de offentlige investeringer øke mer enn de private om det budsjetterte program blir gjennomført. For de private investeringene ventes en øking på 3 prosent. Siden våren 1967 har det skjedd en gradvis frigivelse av tidligere båndlagte midler for investeringsformål i bygge- og annen investeringsvirksomhet. For investeringsvirksomheten vil dette være en sterk stimulans som kan ventes å føre til at den forventede investeringsaktiviteten blir realisert, kanskje mer enn det. Fram til august har avskrivningsmidler på i alt 1 051 millioner sv.kr. blitt frigitt. Av dette gjelder 586 millioner kr. investeringer i bygg, mens 465 millioner er maskininvesteringer. Nedgangen i boligbyggingen i 1966 ventes å bli avløst av oppgang i 1967. I alt ventes økingen å bli 8,5 prosent, og særlig vil økingen bli sterk 2. og 3. kvartal i år.

Det når en viss usikkerhet på eksportmarkedet, men for eksporten totalt ventes likevel ikke noen utvikling særlig forskjellig fra den en hadde i 1966. I alt regnes det med en eksportøkning på 6,5 prosent. Utenom skip skulle eksporten øke med 6 prosent, altså noe mindre enn i 1966. Skipseksporten ventes å øke med 25 prosent. En del av de tradisjonelle svenske eksportvarene har lenge vært vanskelige å få avsatt. Denne utviklingen ventes å vare ved i 1967. En regner med nedgang i eksporten av malmer på 3,5 prosent og trevarer på 2,5 prosent. Det er verdt å merke seg at eksportøkningen i 1966 særlig gikk til land utenom Vest-Europa. Videre eksportøkning i 1967 forventes også å skje på samme måten.

Bergverk- og industriproduksjonen steg bare med 3 prosent i 1966 i volum. Det var nedgang i produksjonen fra jernmalmgruver, tremasse- og treindustri og tekstil- og bekledningsindustri. For 1967 skulle det bli en bedring jevnt over, når jernmalmgruver unntas. I alt regnes det med en produksjonsøkning på 5 prosent og en nedgang i produksjonen ved jernmalmgruver på 10 prosent. Første halvår 1967 økte produksjonen bare med 2 prosent. Innenfor jernmalmsgruveproduksjonen var det en nedgang på 4 prosent. Utviklingen i første halvår

skulle tyde på at prognosene i det reviderte nasjonalbudsjettet bare skulle holde om sterk oppgang inntreffer i næringslivet annet halvår.

Fra og med 2. kvartal har den totale etterspørsel stort sett bedret seg. Det knytter seg fortsatt noe usikkerhet til utførelsen fordi en del bransjer har hatt mindre ordretilganger enn ventet, men etterspørselen fra hjemmemarkedet har svart til forventningene. For utviklingen annet halvår kan lagerholdet komme til å skape en del problemer. Det er ennå store lagre av ferdigvarer hos produsenter og handlende og dette kan komme til å virke inn på produksjonen i 3. og 4. kvartal. Etter de rundspørringer Konjunkturinstituttet har foretatt i sommer, venter bedriftene økt ordretilgang fra hjemmemarkedet i annen halvdel 1967, og det rår ganske stor optimisme når det gjelder eksportutsiktene. Det er derfor rimelig å regne med produksjonsoppgang annet halvår 1967.

Avslapningen i den økonomiske aktiviteten fram til sommeren 1967 gav seg utslag også på arbeidsmarkedet. Arbeidsledigheten som begynte å øke i 1966, har fortsatt å øke i 1967. I juni 1967 var antallet arbeidsløse nesten fordoblet sammenliknet med juni 1966. Sesongkorrigert var det 40 300 arbeidsledige i juni 1967 mot 22 600 i juni 1966. Mens det i juni 1966 var 53 800 ubesatte plasser, var det bare 41 000 i juni 1967. I perioden januar-mai 1967 har tallet på arbeidere i industrien gjennomsnittlig ligget 5 prosent under nivået fra tilsvarende periode 1966.

I det reviderte nasjonalbudsjettet regnes det med omtrent samme underskott på handelsbalansen overfor utlandet i 1967 som i 1966. Utviklingen hittil i år peker i retning av at underskottet kanskje vil bli noe mindre. I alt vil derfor ikke det samlede driftsunderskott overfor utlandet endres særlig meget i 1967 sammenliknet med året som gikk. Driftsunderskottet var i 1966 på 1 214 millioner sv.kr. I 1967 ventes det å bli på 1 250 millioner sv.kr.

For N o r g e har svikten i de internasjonale konjunkturer hatt lite å bety i første halvår i år. Etterspørselen fra utlandet har holdt seg overraskende godt oppe trass i avtakende produksjonsvekst i mange viktige avtakerland. Innenlands har dessuten en rekordhøy investeringsetterspørsel, sammen med sterk vekst i det private konsumet, gitt grunnlag for en meget høy økonomisk aktivitet. Særlig gjelder dette næringene bygge- og anleggsvirksomhet, varehandel og en rekke tjenesteytende næringer, mens veksten i industriproduksjonen har vært svak siden årets første måneder. Det ser ellers ut til at stignings-takten i etterspørselen har blitt noe svekket siden årsskiftet, slik at

produksjonsframgangen trolig vil bli noe mindre enn hittil i annet halvår. Tydeligst kommer dette til uttrykk i tallene for ordretilgang og ordreserver i jern- og metallindustrien, men også tallene for industriens planlagte investeringer i annet halvår gir stort sett samme bilde. Eksportutviklingen har alt i alt vært meget tilfredsstillende i første halvår, men stigningstakten har blitt svakere i det siste. Det er derfor noe tvilsomt om utenlandsetterspørselen vil gi like sterke ekspansive impulser til næringslivet i resten av året. Et typisk trekk ser ellers ut til å være at den høye etterspørsel her hjemme både til konsum og til investering nå slår sterkere enn vanlig ut i import og i mindre grad enn før i innenlandsk produksjon. Det er sannsynlig at dette er uttrykk for en skjerpet internasjonal konkurranse som innebærer at produsenter i utlandet nå søker å kompensere sviktende etterspørsel på hjemmemarkedet med økt salg på gunstigere vilkår til utlandet.

Etter de foreløpige nasjonalregnskapstall lå bruttonasjonalproduktet i faste priser i første halvår i år 6 prosent over nivået fra første halvår i fjor. Oppgangen var særlig sterk i bygge- og anleggsvirksomhet (+8,9 prosent), varehandel (+8,2 prosent) og i sjøtransport (+9,6 prosent). For industrien var oppgangen i bruttoproduktet 6 prosent i forhold til fjorårsnivået, men dette tallet dekker over avtakende vekstrater i løpet av året.

Produksjonen innenfor bergverk, industri og kraftforsyning steg jamt utover høsten 1966 og fram til og med januar 1967. Den sesongkorrigerede indeks, 1961=100, nådde da et høydepunkt på 144. Etter den tid har indeksen gjennomgående vist nedgang. I juni fikk vi imidlertid en stigning til rekordnivået 146, mens julitallet viste en kraftig nedgang til 130. Dette er samme tall som ett år tidligere. Utslagene i indekstallene særlig i sommermånedene vil være influert av mange tilfeldigheter som en ikke kan legge for stor vekt på. Likevel synes tendensen til avtakende vekst klar. I januar-februar lå indeksen +9,2 prosent over fjorårsnivået, mens de tilsvarende tall i mars-april og mai-juni var henholdsvis 5,8 prosent og 3,3 prosent. I de fire første måneder av året lå produksjonsindeksen for kraftforsyning 3,6 prosent over fjorårsnivået, mens de tilsvarende tall for bergverksdrift og industri var 14,3 prosent og 7,6 prosent. I gjennomsnitt for de 7 første månedene, viste totalindeksen en oppgang på bare 4,9 prosent. Økingen i kraftforsyning var 4,9 prosent. Industriproduksjonen økte med 4,4 prosent, og bergverksproduksjonen med 16,9 prosent. I de 4 første måneder av 1967 var produksjonsøkingen størst for varer som går til bygge- og anleggssektoren, 11,6 prosent. Produksjonen av investeringsvarer økte med 9,0 prosent, vareinnsatsproduksjonen med 5,3 prosent, eksportvareproduksjonen

med 5,3 prosent og konsumvareproduksjonen med 5,4 prosent. Tendensen til etterspørselssvikt overfor eksport- og konsumvarer forsterkes når vi ser på produksjonsresultatet for de 7 første månedene 1967. I sommermånedene begynner også etterspørselssvikten å gjøre seg gjeldende for investeringsvareproduksjonen og produksjonen av bygge- og anleggsvarer. I de første 7 månedene av 1967 økte produksjonen av varer til bygge- og anleggssektoren med 7,7 prosent. Investeringsvareproduksjonen økte med 5,1 prosent, vareinnsatsproduksjonen med 4,4 prosent, konsumvareproduksjonen med 3,8 prosent og eksportvareproduksjonen med bare 3,4 prosent. I mai og juni i år var veksten i sysselsettingen noe svakere enn tidligere, men julitallet viste igjen hele 18 350 flere sysselsatte enn på samme tid i fjor. I gjennomsnitt for de syv første måneder av året var tallet på sysselsatte lønnstakere 1,8 prosent større enn i samme periode i fjor. Særlig sterk var stigningen i byggevirksomhet (+8,8 prosent), mens tallet på lønnstakere i industrien bare lå 1,1 prosent over fjorårsnivået. Arbeidsløsheten i sommermånedene i år har vært noe høyere enn på samme tid i 1966. Ved utgangen av august i år var tallet på ledige 5 950, mot 4 300 i august 1966.

Utviklingen i ordretilgang og ordreserver innenfor jern- og metallindustrien tyder på at veksten i etterspørselen nå er noe svakere enn før. Ordretilgangen begynte alt å synke i 4. kvartal 1966. Det var da en nedgang i ordretilgangen på 10 prosent sammenliknet med 4. kvartal 1965. Men ennå hadde industrien store ordreserver å gå på. Ved årsskiftet lå disse på 12,4 prosent over nivået ett år tidligere. I første halvår 1967 har det vært nedgang i både ordretilgang og ordreserver. I 1. kvartal i år var ordretilgangen 22,5 prosent og ordreservene 2,4 prosent lavere enn i samme periode i fjor. De tilsvarende tall for 2. kvartal i år viste en minsket ordretilgang på 13,9 prosent og en nedgang i ordreservene på 9,7 prosent sammenliknet med fjorårsnivået. Nedgangen startet først for eksportordrene, men litt etter kom også innenlandsbestillingene med i nedgangen. For eksportvareproduksjonen gikk ordretilgangene ned med hele 38,9 prosent i 1. kvartal 1967, men ennå var det øking i ordreservene. For bestillingene fra hjemmemarkedet, som i første rekke gjelder investeringsvarer, sank ordretilgangen med 8,1 prosent i 1. kvartal, mens det var en nedgang i ordreservene på 11,6 prosent sammenliknet med ett år tidligere. I 2. kvartal har ordretilgangen for eksport ligget på 9,1 prosent, og ordreservene på 3,5 prosent under fjorårsnivået. For hjemmemarkedet var de tilsvarende tallene i 2. kvartal -19,3 prosent for ordretilgangen og -14,0 prosent for ordreservene. I tekstilindustrien har ordretilgang og ordreserver vist bra framgang i 1. kvartal 1967, mens det i 2. kvartal har vært tilbakegang.

I bekledningsindustrien og kjemisk industri (der ordrene vanligvis svinger sterkt) har ordreutviklingen vært forholdsvis gunstig i 2. kvartal.] Investeringsaktiviteten lå meget høyt i første halvår 1967. Etter de foreløpige nasjonalregnskapstall var investeringene i fast kapital, regnet i volum, 21 prosent større enn i første halvår i fjor. Økingen var særlig sterk for skip og båter (+47 prosent), men betydelig også for bygninger og anlegg (+11 prosent) og for maskiner og transportmidler ellers (+15 prosent).

Byggevirkksomheten økte sterkt utover i begynnelsen av 1967, men siden mai måned har igangsettingen for alle slags bygg under ett vært mindre enn på samme tid i fjor. Både i april og mai var det samlede byggeareal under arbeide 10 prosent større enn i de samme måneder i 1966. I juli var byggearealet bare 3,8 prosent større enn i juli 1966. Arealet av leiligheter under arbeid var nesten 9 prosent større enn ett år tidligere, mens de tilsvarende tall var 5 prosent for undervisningsbygg og bare 1,5 prosent for kontor-, verksteds- og fabrikkbygg. Det fullførte byggeareal i årets syv første måneder var, for alle bygg under ett, 9 prosent større enn i tilsvarende periode i fjor. Oppgangen var særlig sterk for kontor- og forretningsbygg og industribygg, mens det for boliger bare var en oppgang i fullføringen på 3 prosent.

De siste oppgaver over industriens utførte og antatte investeringer synes å indikere at investeringsetterspørselen etter hvert vil avta merkbart. Mens bedriftene i bergverk, industri og kraftforsyning i første halvår i år oppgav å ha investert 30 prosent mer enn i samme periode i fjor, ventes investeringene i annet halvår å bli 4 prosent lavere enn i annet halvår 1966. For 1968 er de planlagte investeringer 29 prosent lavere enn i 1967 og 22 prosent lavere enn i 1966. En må imidlertid vente at de faktiske investeringer vil bli større enn her antatt fordi mange bedrifter ennå ikke har full oversikt over sine planer for året som kommer.

Lagerutviklingen i første halvår i år har fortsatt vært preget av en sterk øking i lagerbeholdningene av egne produkter i industrien. Også engrosbedriftenes lagerbeholdninger har økt sterkt, mens industriens beholdninger av råvarer har avtatt. Ved utgangen av 2. kvartal var industriens lagerbeholdninger av egne produkter for eksport 10 prosent større enn på samme tid i fjor, mens beholdningene av produkter for innenlandsk forbruk bare lå 3 prosent over fjorårsnivået. Den sterke økingen i importvarelagrene som fant sted i 1965 og 1966 ser ut til å ha stoppet opp ved årsskiftet. Ved utgangen av juni var lagrene av importerte varer bare 3 prosent større enn på samme tid i fjor.

Den sterke opp-

gangen i konsumet har fortsatt også i første halvår 1967. Etter de foreløpige nasjonalregnskapstall var det private konsumet, som økte sterkt fra og med annet halvår 1966, i første halvår i år 5,2 prosent større enn i samme periode i fjor. Dette tilsvarer omtrent stigningen i reallønnen i industrien i samme periode. Den gjennomsnittlige timefortjeneste i industrien gikk opp med om lag 9 prosent fra første halvår 1966 til første halvår i år. Deflatert med konsumprisindeksen tilsvarer dette en reell øking på 4,5 prosent.

Eksportvolumet av varer og tjenester i alt var i første halvår i år 10,5 prosent større enn i samme periode i fjor. Oppgangen var forholdsvis moderat for vareeksporten utenom skip (+6,6 prosent), mens utførselen av skip gikk opp med 58 prosent, bruttofraktene med 9 prosent og eksporten av tjenester ellers 20 prosent. Etter sesongjusterte oppgaver har verdien av vareeksporten steget lite hittil i år. For de to siste måneder en har tall for - juli og august - var eksportverdien sesongjustert 2-3 prosent lavere enn ved årsskiftet. Oppgaver for årets syv første måneder viser at utførselen hittil i år har ligget under fjorårsnivået for dyre- og plantefett og for uedle metaller utenom jern og stål. For treforedlingsprodukter og kjemiske produkter har det vært en beskjeden oppgang. Utførselen av ferdigvarer har derimot vist sterk stigning. Særlig gjelder dette maskiner og transportmidler utenom skip der utførselen i årets syv første måneder var 28 prosent større enn i samme periode i fjor.

Importvolumet totalt var i første halvår 1967 18 prosent større enn i samme periode i fjor. Oppgangen er sterkt påvirket av skipsimporten som var nesten dobbelt så stor som i fjor, men også vareimportvolumet økte kraftig (+11,6 prosent). I første halvår var innførselen av investeringsvarer utenom skip hele 25 prosent større enn i tilsvarende periode i fjor. For varer til konsum og vareinnsats var oppgangen mer moderat (+9 prosent). De siste oppgaver som foreligger kan tyde på at økingen i importen av investeringsvarer ikke lenger er fullt så sterk som før. For månedene juni-juli var innførselen av maskiner og transportmidler utenom skip 9 prosent større enn i de samme måneder i fjor, og i juli lå innførselen noe under fjorårsnivået.

Driftsunderskottet overfor utlandet i de syv første måneder i år var på 1 515 mill.kr., mot bare 50 mill.kr. i samme periode 1966. Av økingen i underskottet falt 976 mill.kr. på større nettoimport av skip til handelsflåten, mens vareinnførseloverskottet, når eksporten av nye skip regnes med, økte med 417 mill.kr. Skipsfartens netto valutafrakter var 140 mill.kr. mindre i de syv første måneder i år enn i samme periode i fjor. Store langsiktige kapitaloverføringer har dekket underskottet på driftsbalansen. I alt utgjorde de langsiktige kapitaloverføringene i perioden januar-juli 1967 1 720 mill.kr. Økingen i gull- og valutabeholdningene i samme periode var 720 mill.kr.

Nasjonalregnskap for 2. kvartal 1967

(Førrige melding ble offentliggjort i SU nr. 24, 1967)

Fra Statistisk Sentralbyrå foreligger nå beregninger av nasjonalregnskapet for 2. kvartal 1967. Tallene viser en øking i bruttonasjonalproduktet i faste priser på 7,6 prosent fra 2. kvartal 1966 til 2. kvartal 1967.

Fra første halvår 1966 til første halvår 1967 steg bruttonasjonalproduktet med 6,0 prosent.

Privat konsum økte med 5,2 prosent fra første halvår 1966 til første halvår 1967.

Bruttoinvesteringene i bygg og anlegg steg med vel 9 prosent fra første halvår i fjor til første halvår i år. Bruttoinvesteringene i skip og båter økte med knapt 48 prosent fra første halvår 1966 til første halvår 1967, og bruttoinvesteringene i maskiner og transportmidler uten skip og båter steg med 15 prosent. De samlede bruttoinvesteringer i fast kapital viser en øking på 19,9 prosent fra første halvår 1966 til første halvår 1967.

Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. 1961-priser

	Bruttonasjonalprodukt		Privat konsum		Offentlig konsum		Bruttoinvestering i fast realkapital		Lagerendring	Eksportoverskott		Eksport		Import	
	Mill. kr.	Prosentvis endring ¹⁾	Mill. kr.	Prosentvis endring ¹⁾	Mill. kr.	Prosentvis endring ¹⁾	Mill. kr.	Prosentvis endring ¹⁾	Mill. kr.	Mill. kr.	Prosentvis endring ¹⁾	Mill. kr.	Prosentvis endring ¹⁾	Mill. kr.	Prosentvis endring ¹⁾
1965*	47403	5,3	24495	3,2	5559	8,8	17769	6,9	717	-1137	20014	7,0	21151	9,4	
1.kv.	11172	6,3	5418	1,6	1383	7,7	4271	13,4	316	-216	4843	9,4	5059	14,7	
2.kv.	11269	4,6	6103	4,0	1360	4,6	4553	10,1	-386	-361	5006	6,1	5367	11,6	
3.kv.	12945	5,0	6125	4,1	1398	7,7	4485	8,3	1196	-259	4942	7,2	5201	11,2	
4.kv.	12017	5,6	6849	3,0	1418	15,4	4460	-2,6	-409	-301	5223	5,5	5524	1,5	
1966*	49559	4,5	25620	4,6	5771	3,8	18718	5,3	820	-1370	21446	7,2	22816	7,9	
1.kv.	11642	4,2	5676	4,8	1430	3,4	4292	0,5	420	-176	5199	7,4	5375	6,2	
2.kv.	11879	5,4	6312	3,4	1455	7,0	4449	-2,3	-302	-35	5314	6,2	5349	-0,3	
3.kv.	13634	5,3	6495	6,0	1411	0,9	4618	3,0	1124	-14	5421	9,7	5435	4,5	
4.kv.	12404	3,2	7137	4,2	1475	4,0	5359	20,2	-422	-1145	5512	5,5	6657	20,5	
1967*															
1.kv.	12142	4,3	5945	4,7	1440	0,7	5153	20,1	251	-647	5588	7,5	6235	16,0	
2.kv.	12787	7,6	6661	5,5	1438	-1,2	5330	19,8	-267	-375	6027	13,4	6402	19,7	

1) Prosentvis endring fra tilsvarende periode året før.

Sesongutjammede nasjonalregnskapstall. 1961-priser

		Bruttonasjonalprodukt		Privat konsum	
		Mill.kr.	Relative tall. Gj.snitt 1961=100	Mill.kr.	Relative tall. Gj.snitt 1961=100
1962	1.kv.	10 004	102,0	5 451	102,6
	2.kv.	10 100	102,9	5 480	103,1
	3.kv.	10 221	104,2	5 500	103,5
	4.kv.	10 356	105,6	5 509	103,7
1963	1.kv.	10 399	106,0	5 565	104,7
	2.kv.	10 577	107,8	5 676	106,8
	3.kv.	10 729	109,4	5 733	107,9
	4.kv.	10 900	111,1	5 782	108,8
1964	1.kv.	11 063	112,8	5 822	109,5
	2.kv.	11 162	113,8	5 896	110,9
	3.kv.	11 342	115,6	5 952	112,0
	4.kv.	11 482	117,0	5 968	112,3
1965	1.kv.	11 602	118,3	6 047	113,8
	2.kv.	11 785	120,1	6 097	114,7
	3.kv.	11 912	121,4	6 155	115,8
	4.kv.	12 023	122,5	6 204	116,7
1966	1.kv.	12 231	124,7	6 279	118,1
	2.kv.	12 358	126,0	6 378	120,0
	3.kv.	12 403	126,4	6 433	121,0
	4.kv.	12 628 [*]	128,7 [*]	6 516 [*]	122,6 [*]
1967	1.kv. ¹⁾	(12 680)	(129,2)	(6 447)	(121,3)
	2.kv.	(13 240)	(134,9)	(6 693)	(125,9)

1) Det er ved beregningen ikke tatt hensyn til at påsken var i 1. kvartal i 1967 og i 2. kvartal i 1966.

Konsumprisindeksen pr. 15. august 1967 (1959 = 100)

(Forrige månedsmelding ble offentliggjort i SU nr. 33, 1967)

Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks pr. 15. august 1967 steg 0,2 poeng fra måneden før, fra 133,4 til 133,6.

Indekstall 1959 = 100

	Juli 1966	August 1966	Juli 1967	August 1967
Matvarer	129	129	135	135
Alkoholholdige drikkevarer	132	132	136	136
Tobakk	133	133	133	133
Bolig, lys og brensel	124	125	131	131
Klær og skotøy	122	122	126	126
Andre utgifter	129	129	136	136
T o t a l	127,6	127,7	133,4	133,6

MÅNEDSSTATISTIKK
for
BANKENE
Balanser pr. 31. august 1967

(Forrige melding ble gitt i S U NR. 35, 1967)

MÅNEDSBALANSE.

Aktiva	Norges Bank		Postgiro		Postsparebanken		Statsbanker		Forretningsbanker		Sparebanker	
	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967
I. Gull	84	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Kassebeholdning	1	2	—	—	—	—	—	—	206	201	196	202
III. Bankinnskott	817	1 424	150	537	—	—	151	189	2 654	2 571	1 458	1 687
1. Norges Bank, bundne ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	598	52	58	10
2. Norges Bank, andre	—	—	150	537	—	—	60	59	479	479	—	46
3. Postgiro	6	13	—	—	—	—	12	8	40	46	51	53
4. Forretningsbanker	—	—	—	—	—	—	45	70	645	623	1 157	1 322
5. Sparebanker	—	—	—	—	—	—	33	52	81	105	181	245
6. Kredittforeninger o.l.	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—
7. Utenlandske banker ²	811	1 411	—	—	—	—	1	—	1 280	1 266	11	11
a. Nostro	811	1 411	—	—	—	—	1	—	622	633	11	11
b. For andres regn. i utenl. valuta	—	—	—	—	—	—	—	—	658	633	—	—
IV. Statskasseveksler	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
1. Norske	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
2. Utenlandske	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Ihendehaverobligasjoner	2 480	2 872	633	822	885	1 061	41	41	1 224	1 557	2 515	2 585
1. Statskassen	86	83	591	779	850	954	8	8	442	603	1 467	1 431
2. Statsbanker	76	70	17	17	—	—	30	30	16	24	17	17
3. Statsforetak	—	—	23	22	8	23	—	—	121	159	344	403
4. Kommuner og kommuneforetak ..	—	2	—	2	8	49	1	1	132	146	129	134
5. Kredittforeninger o.l.	54	66	2	2	19	18	2	2	298	393	409	436
6. Andre norske	—	24	—	—	—	17	—	—	101	135	148	162
7. Utenlandske	2 264	2 627	—	—	—	—	—	—	114	97	1	2
VI. Aksjer	—	—	—	—	—	—	—	—	276	298	80	88
VII. Utlån	333	316	1 260	1 170	572	594	10 591	11 517	10 752	11 766	8 095	48 879
1. Statskassen	—	—	1 260	1 170	45	40	—	—	—	—	—	—
2. Finansinstitusjoner	235	207	—	—	62	63	—	—	39	240	3	20
a. Statsbanker	—	—	—	—	62	63	—	—	13	18	—	—
b. Forretningsbanker	228	184	—	—	—	—	—	—	19	38	—	1
c. Sparebanker	6	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—
d. Kredittforeninger og forsikringsselskaper	1	22	—	—	—	—	—	—	7	13	3	2
e. Andre finansinstitusjoner	—	—	—	—	—	—	—	—	..	167	..	17
3. Andre innenlandske utlån før en bloc-avskrivning	95	109	—	—	465	491	10 591	11 517	10 527	11 349	8 091	48 858
a. Utlån i norske kroner	95	109	—	—	465	491	10 591	11 517	9 795	10 716	8 088	48 858
1) Pantobligasjonslån	—	—	—	—	465	491	836	1 106	4 283	44 524
2) Norske vekslar	—	—	—	—	—	—	—	—	1 346	1 453	170	198
3) Vekselobl. og gjeldsbrevlån ..	12	9	—	—	—	—	—	—	2 435	2 628	2 287	2 573
4) Kassekreditt	83	100	—	—	—	—	—	—	3 819	3 888	641	728
5) Byggelån	—	—	—	—	1 130	1 430	682	807
6) Andre utlån	—	—	—	—	—	—	229	211	25	28
b. Utlån i utenlandsk valuta	—	—	—	—	—	—	—	—	732	633	3	—
4. Lån til utlandet	3	—	—	—	—	—	—	—	186	177	1	1
a. Utenlandske vekslar	—	—	—	—	—	—	—	—	143	133	—	—
b. Andre utlån	3	—	—	—	—	—	—	—	43	44	1	1
VIII. Andre fordringer	5 795	5 691	70	121	29	32	354	368	408	442	30	30
1. Statskassen	5 430	5 430	—	—	—	—	301	317	—	—	—	—
a. Statens konsoliderte konto	5 430	5 430	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b. Annet	—	—	—	—	—	—	301	317	—	—	—	—
2. I regning med Postverket m. v. ..	—	—	70	121	29	32	—	—	—	—	—	—
3. Rembursdebitorer	—	—	—	—	—	—	—	—	60	88	—	—
4. Andre debitorer	365	261	—	—	—	—	53	51	348	354	30	30
IX. Realkapital	—	—	—	—	—	—	7	7	139	183	146	166
Aktiva i alt før en bloc-avskrivning	9 515	10 409	2 113	2 650	1 486	1 687	11 144	12 122	15 659	17 018	12 521	13 637
÷ En bloc-avskrivning	—	—	—	—	15	18	—	—	280	282	210	227
Aktiva i alt etter en bloc-avskrivning	9 515	10 409	2 113	2 650	1 471	1 669	11 144	12 122	15 379	16 736	12 311	13 410
<i>Spesifikasjoner:</i>												
Kassebeh., innskott i Norges Bank, innskott på postgiro og statskasseveksler ..	—	—	150	537	—	—	72	67	844	778	306	311
Stats- og statsgaranterte ihendehaverobligasjoner i alt	162	153	631	818	858	961	40	40	731	1 019	2 080	2 140
Stats- og statsgaranterte ihendehaverobl. som forfaller innen 5 år	346	610	442	501
Bevilget kassekreditt	—	—	—	—	—	—	—	—	5 594	5 968	893	1 016
Bevilgede byggelån	—	—	—	—	2 407	2 557	1 081	1 376
Disponerte boligbyggelån	—	—	—	—	479	667	569	669
Fordringer på utlandet ³	3 186	4 162	—	—	—	—	1	—	1 745	1 681	30	34
Omkostninger	—	—	—	—	—	—	—	—	277	314	160	179

¹ Etter lov om skattefrie avsetninger av 14. desember 1962.

² Nostro og loro er ført netto, idet nostro passiva og loro aktiva er trukket ut.

³ Omfatter ikke innenlandske utlån i utenlandsk valuta. Nostro og loro er her ført brutto.

⁴ Inkl. andelsbevis, 176 mill. kr. på forretningsbanker og 13 mill. kr. på sparebanker.

FORELØPIGE TALL. MILL. KR.

Passiva	Norges Bank		Postgiro		Postsparebanken		Statsbanker		Forretningsbanker		Sparebanker	
	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967	31/8 1966	31/8 1967
I. Seddel- og skillemyntomløp	5 389	5 786	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Innskott	3 379	3 856	2 113	2 650	1 418	1 598	9	7	11 822	12 812	11 500	12 503
1. Statskassen	1 433	1 427	231	239	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Norske banker	750	1 127	109	120	—	—	—	—	1 981	2 080	283	328
a. Norges Bank	—	—	6	13	—	—	—	—	—	—	—	—
b. Postgiro	150	537	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c. Statsbanker	60	59	12	8	—	—	—	—	49	68	7	10
d. Forretningsbanker	482	474	40	46	—	—	—	—	698	697	70	84
e. Sparebanker	58	57	51	53	—	—	—	—	1 234	1 315	206	234
3. Andre innenlandske innskott ¹	1 156	1 258	1 773	2 291	1 418	1 598	9	7	9 479	10 321	11 131	12 091
a. Innskott i norske kroner ¹	1 156	1 258	1 773	2 291	1 418	1 598	9	7	8 873	9 751	11 131	12 091
1) Anfordring ¹	762	813	1 773	2 291	—	—	—	—	2 479	2 551	945	1 021
2) Termin	—	—	—	—	—	—	7	5	551	560	357	405
3) Sparevilkår	—	—	—	—	—	—	—	—	2 560	2 708	5 358	5 541
4) 6 måneders oppsigelse	—	—	—	—	—	—	2	2	787	752	1 511	1 449
5) 9 måneders oppsigelse	—	—	—	—	—	—	—	—	311	274	612	526
6) 12 måneders oppsigelse	—	—	—	—	164	223	—	—	980	1 369	2 251	3 027
7) Andre innskott	394	445	—	—	1 254	1 375	—	—	1 205	1 537	97	122
b. Innskott i utenlandsk valuta	—	—	—	—	—	—	—	—	606	570	—	—
4. Utenlandske innskott ²	40	44	—	—	—	—	—	—	362	411	86	84
a. Banker, loro	6	21	—	—	—	—	—	—	167	213	4	1
b. Andre utenlandske innskytere	34	23	—	—	—	—	—	—	195	198	82	83
1) I norske kroner	34	23	—	—	—	—	—	—	144	117	82	83
2) I utenlandsk valuta	—	—	—	—	—	—	—	—	51	81	—	—
III. Ihendehaverobligasjonslån	—	—	—	—	—	—	662	624	—	—	—	—
1. Norske kroner	—	—	—	—	—	—	496	464	—	—	—	—
2. Utenlandsk valuta	—	—	—	—	—	—	166	160	—	—	—	—
IV. Andre lån	—	—	—	—	—	—	9 455	10 418	1 717	61 962	9	625
1. Statskassen	—	—	—	—	—	—	9 134	10 094	—	—	—	—
2. Offentlige fond	—	—	—	—	—	—	161	162	—	—	—	—
3. Sosiale trygder	—	—	—	—	—	—	66	66	—	—	—	—
4. Norges Bank	—	—	—	—	—	—	—	—	229	182	5	1
5. Postsparebanken	—	—	—	—	—	—	62	63	—	—	—	—
6. Forretningsbanker	—	—	—	—	—	—	17	19	12	10	1	4
7. Sparebanker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1
8. Utstedte forvaltningsbevis/andelsbevis	—	—	—	—	—	—	—	—	147	6331	—	613
9. Ansvarlig lånekapital	—	—	—	—	—	—	—	—	12	12	—	—
10. Andre innenlandske lån	—	—	—	—	—	—	15	14	15	15	3	4
11. Lån i utlandet	—	—	—	—	—	—	—	—	1 302	1 409	—	2
a. Aksepter for andres regning	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—
b. Lån i utenlandske banker ³	—	—	—	—	—	—	—	—	1 148	1 269	—	2
c. Andre lån i utlandet	—	—	—	—	—	—	—	—	152	136	—	—
V. Annen gjeld	320	259	—	—	3	7	120	116	479	491	43	77
1. Statskassen	—	—	—	—	—	—	91	88	—	—	—	—
2. Bankremisser, adv. sjekker, inkasso	1	1	—	—	—	—	—	—	92	106	30	33
3. I regning med Postverket	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Remburskreditorer	—	—	—	—	—	—	—	—	55	72	—	—
5. Andre kreditorer	319	258	—	—	3	7	29	28	332	313	13	44
VI. Aksjekapital	35	35	—	—	—	—	40	40	565	598	—	—
VII. Fond og udisp. oversk. inkl. skatter	392	473	—	—	50	64	811	866	522	572	529	561
1. Fond og udisponert overskott ⁴	392	473	—	—	50	64	811	866	464	511	525	558
2. Påregnede og liknede, ikke bet. skatter	—	—	—	—	—	—	—	—	58	61	4	3
VIII. Saldo	—	—	—	—	—	—	47	51	274	301	230	244
Passiva i alt	9 515	10 409	2 113	2 650	1 471	1 669	11 144	12 122	15 379	16 736	12 311	13 410
Spesifikasjoner:												
Gjeld til utlandet ⁵	76	108	—	—	—	—	—	—	1 811	1 941	86	86
Inntekter	—	—	—	—	—	—	—	—	551	615	390	423
Poster ikke tatt med i balansen:												
Rediskonteringer i utlandet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Åpnede, udekte remburser	—	—	—	—	—	—	—	—	120	145	—	—
Valuta-terminforretninger	86	—	—	—	—	—	—	—	2 417	2 110	—	—
Garantier for kunder, pålydende	—	—	—	—	—	—	—	—	3 239	3 724	90	89
Av garantier for kunder gjelder:												
Vekselfinansiering i utlandet	—	—	—	—	—	—	—	—	46	115	—	—
Andre lån i utlandet	—	—	—	—	—	—	—	—	780	924	—	—

¹ Inkl. registrerte beløp på skattekonti innestående i banker og postgiro på 751 mill. kr. pr. 31/8 1966 og 1 211 mill. kr. pr. 31/8 1967.

² Se note ² på foregående side.

³ Omfatter til dels innskott fra utenlandske banker i utenlandsk valuta.

⁴ Inkl. andre avsetninger.

⁵ Omfatter ikke innenlandske innskott i utenlandsk valuta. Nostro og loro er her ført brutto.

⁶ Se note ⁴ på foregående side.

Merk: Tilbakegående tall finnes i Statistisk månedshefte, tabellene XV 47, 56, 58, 51, 48 og 49.

Byggelån i forretningsbanker og sparebanker pr. 31. august 1967. Foreløpige tall.
Mill.kr.

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 35, 1967)

	Bevilget		Disponert	
	31/8-66	31/8-67	31/8-66	31/8-67
Forretningsbanker				
1. Boligbyggelån	962	1 195	479	667
a. Med konverteringstilsagn fra statens boligbanker	512	688	236	347
b. Andre boligbyggelån	450	507	243	320
2. Skipsbyggelån	347	235	139	141
3. Andre byggelån	1 098	1 127	512	622
Byggelån i alt	2 407	2 557	1 130	1 430
Sparebanker				
1. Boligbyggelån	913	1 162	569	669
a. Med konverteringstilsagn fra statens boligbanker	494	647	327	371
b. Andre boligbyggelån	419	515	242	298
2. Skipsbyggelån	8	24	6	13
3. Andre byggelån	160	190	107	125
Byggelån i alt	1 081	1 376	682	807

Forretnings- og sparebankenes fordringer og gjeld overfor utlandet pr. 31/8 1967¹⁾

Mill.kr.

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 35, 1967)

	Forretningsbanker		Sparebanker	
	31/8-66	31/8-67	31/8-66	31/8-67
F o r d r i n g e r				
II. Kassebeholdning (utenl. sedler og skillemynt)	38	41	17	20
III. Bankinnskott	1 375	1 320	11	11
7.a.1 Nostro	664	645)		
7.a.2 Loro	53	42)	11	11
7.b. For andres regning i utenl. valuta.	658	633	-	-
V. Ihendehaverobligasjoner	114	97	1	2
VI. Aksjer	20	24	-	-
VII.4. Utlån	186	177	1	1
Pantobligasjoner	26	19	-	-
Utenlandske vekslere	143	133	-	-
Vekselobligasjoner og gjeldsbrev ..	2	7	1	1
Kassekreditt	1	4	-	-
Andre utlån	2	3	-	-
Utlån i utenlandsk valuta	12	11	-	-
VIII. Andre fordringer	12	22	-	-
3. Utenlandske rembursdebitorer	12	22	-	-
4. Andre debitorer	-	-	-	-
Sum fordringer	1 745	1 681	30	34
G j e l d				
II.4. Innskott	457	465	86	84
a. I regning med utenlandske banker	262	267	4	1
1. Nostro	42	12)		
2. Loro	220	255)	4	1
b. Andre utenlandske innskyttere	195	198	82	83
1. Innskott i norske kroner	144	117	82	83
Anfordring	53	57	1	1
Termin	-	-	1	1
Sparevilkår	41	21	41	38
6 mndrs. oppsigelse	10	9	17	16
9 " "	2	2	6	4
12 " "	8	15	16	23
Andre vilkår	30	13	-	-
2. Innskott i utenlandsk valuta	51	81	-	-
IV.11 Lån i utlandet	1 302	1 409	-	2
a. Aksepter for andres regning	2	4	-	-
b. Lån i utenlandske banker 2)	1 148	1 269	-	2
c. Andre lån i utlandet	152	136	-	-
V. Annen gjeld	45	60	-	-
2. Bankremisser	3	3	-	-
4. Remburskreditorer	42	57	-	-
VI. Aksjekapital	7	7	-	-
Sum gjeld	1 811	1 941	86	86

1) Nummereringen i forspalten følger oppstillingen i "Månedstatistikk for bankene".

2) Omfatter til dels innskott fra utenlandske banker i utenlandsk valuta.

Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart i mars 1967

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 42, 1966)

Statistisk Sentralbyrå har utarbeidd en lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart i mars 1967. Den gjennomsnittlige månedsfortjeneste ikke medregnet betaling for bevegelige helgedager var for voksne sjømenn kr. 2 840. Av dette var 63 prosent fast hyre, 3 prosent tillegg for fart i bestemte områder, 21 prosent overtidsbetaling og 5 prosent fritidskompensasjon.

Befalet tjente gjennomsnittlig kr. 3 593 pr. måned, mens fortjenesten for voksne sjømenn i underordnet stilling var kr. 2 215. Skipsførere hadde den høyeste månedsfortjeneste med kr. 4 882. Deretter fulgte maskinister med kr. 3 793 og styrmenn med kr. 3 392. Matroser og motormenn tjente henholdsvis kr. 2 084 og kr. 2 075.

Unge sjømenn hadde en månedsfortjeneste på kr. 1 260 eller 57 prosent av fortjenesten for voksne sjømenn i underordnet stilling. Den gjennomsnittlige månedsfortjeneste for piker var kr. 1 614.

Fra mars 1966 til mars 1967 steg gjennomsnittsfortjenesten med 21,4 prosent for alle voksne sjømenn. Tallene for mars 1967 er da regnet eksklusive betaling for 3 bevegelige helgedager. For unge sjømenn steg fortjenesten med 23,4 prosent og for piker med 26,4 prosent. Det aller meste av stigningen skyldes indekstillet fra 1. mai 1966 og tariffrevisjonen høsten 1966.

Fortjenestetallene omfatter ikke verdien av fri kost eller eventuell kostgodtgjørelse.

På samme måte som tidligere undersøkelser er lønnsstatistikken for mars 1967 kommet i stand ved et samarbeid mellom Skipsfartens Arbeidsgiverforening og Statistisk Sentralbyrå. For mars 1967 er det bearbeidd lønnsoppgaver for 1 189 skip med en tonnasje på 14,8 mill. bruttotonn og en besetning på 35 693 menn og kvinner som har stått ombord i samme stilling hele månedene.

Gjennomsnittsførtjenesten for sjøfolk på skip i utenriksfart i mars 1967

	Tallet på sjøfolk	Måned- förtje- neste i alt	Hyre	Alders- til- legg	Tillegg for fart i be- stemte områder	Over- tids- til- legg	Fri- tids- kom- pensa- sjon	Andre til- legg	Stigning i fortj. fra mars 1966 til mars ¹⁾ 1967
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Pst.
VOKSNE SJØMENN	24 376	2 840	1 788	41	97	606	149	34	21,4
Befal	11 036	3 593	2 260	85	110	752	207	50	21,7
Skipsførere ..	1 119	4 882	4 342	281	121	-	15	65	24,6
Styrmenn	3 315	3 392	2 015	41	110	815	240	34	22,5
Overstyrmenn	1 148	3 946	2 333	83	111	877	347	50	23,2
1.styrmenn..	1 251	3 290	1 944	30	114	841	194	36	21,1
2. " ..	915	2 827	1 714	4	100	701	168	11	21,1
Radio-offiserer	987	2 698	1 945	59	115	306	197	9	18,2
Maskinister ..	3 625	3 793	2 096	80	107	1 029	252	38	21,4
Maskinsjefer	1 156	4 407	2 484	173	113	973	380	64	22,3
1.maskinister	1 095	3 905	2 022	53	105	1 299	201	36	20,2
2. " ..	1 191	3 211	1 840	23	103	874	184	19	21,4
Elektrikere ..	965	3 279	2 070	42	104	889	95	8	20,5
Stuerter	1 025	3 288	1 834	99	106	693	270	207	20,8
Andre voksne sjømenn	13 340	2 215	1 398	4	86	485	100	20	21,1
Dekks- og maskin- besetning	11 362	2 227	1 396	4	87	507	87	21	21,3
Tømmere ..	769	2 343	1 469	10	109	483	66	18	19,0
Båtsmenn ...	644	2 433	1 469	11	109	573	74	22	18,9
Matroser ...	3 922	2 084	1 333	2	77	470	80	27	22,0
Motormenn ..	3 345	2 075	1 355	2	81	442	88	17	21,3
Maskin- assistenter.	818	2 597	1 491	7	107	641	150	19	19,6
Reparatører.	695	2 325	1 567	3	93	458	66	17	19,1
Matstell- og tjenerpersonale	1 978	2 147	1 407	4	77	361	178	18	20,5
1.kokker ...	947	2 437	1 548	6	92	441	206	25	22,5
UNGE SJØMENN..	9 142	1 260	826	-	47	263	73	18	23,4
Lettmatroser..	2 298	1 587	1 032	-	50	356	92	22	21,1
Jungmenn	1 318	1 168	729	-	47	269	68	19	21,7
Dekkgutter ..	1 050	942	578	-	40	236	48	17	27,1
Maskingutter..	800	816	583	-	38	132	25	19	30,8
Smørere	2 159	1 236	829	-	50	247	56	17	22,4
Gutter	786	1 086	744	-	39	188	89	10	21,3
PIKER	2 175	1 614	1 137	-	56	218	142	12	26,4

1) Ekskl. betalingen for 3 bevegelige helgedager i mars 1967.

Kostholdsutgifter på norske skip i utenriksfart i 1. kvartal 1967

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 42, 1966)

Ifølge oppgaver til Statistisk Sentralbyrå var kostholdsutgiftene på norske skip i utenriksfart i 1. kvartal 1967 kr. 9,97 pr. person pr. dag. Det er en stigning på 29 øre fra 1. kvartal 1966.

Kostholdsutgiftene steg fra 1. kvartal 1966 til 1. kvartal 1967 for de fleste fartsområder. Stigningen var størst for skip i intereuropeisk fart. For disse skip gikk kostholdsutgiftene opp med 59 øre eller 6,3 prosent.

Fra 1958 til 1967 har kostholdsutgiftene pr. person pr. dag gått opp med 8 øre eller 0,8 prosent.

Statistikken over kostholdsutgiftene blir utarbeidd i tilknytning til lønnsstatistikken for sjøfolk på skip i utenriksfart og omfatter for 1. kvartal 1967 1 102 skip med en ordinær besetning på 37 571 sjøfolk.

Gjennomsnittlige kostholdsutgifter pr. person pr. dag på norske skip i utenriksfart

År	Inter- euro- peisk fart	Fart mellom Europa og andre verdensdeler	Ikke euro- peisk fart	Uten- riks- fart i alt	Av dette:	
					Skip som anløp Norge	Skip som ikke anløp Norge
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1. kvartal 1958	9,54	9,45	10,59	9,89	8,77	10,08
1. " 1959	9,32	9,41	10,28	9,70	8,62	9,94
1. " 1960	8,92	9,07	9,93	9,35	8,46	9,52
1. " 1961	8,86	8,98	9,69	9,25	8,45	9,40
1. " 1962	8,79	8,94	9,55	9,20	8,45	9,30
1. " 1964	8,95	9,03	9,55	9,24	8,49	9,33
1. " 1966	9,40	9,34	10,15	9,68	8,92	9,77
1. " 1967	9,99	9,68	10,27	9,97	9,48	10,04

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk månedshefte nr. 8, 1967

Tallene er mottatt i tiden 13/9 - 19/9 1967 og er foreløpige. De vil eventuelt bli korrigert i Statistisk månedshefte. Der vil man også finne nærmere forklaringer til tallene og alle korreksjoner av eldre tall.

Tall i parentes gjelder måneden (kvartalet, uken) før.

D a n m a r k (tabell 78)

Animalsk jordbruksproduksjon Kol. B Juli 102 (116)

S t o r b r i t a n n i a (tabell 80)

Detaljomsetningsindeks " D Juni 133 (131)
Juli 132
Reuter's råvareindeks, uketall 11/9-15/9 100 (99)

V e s t - T y s k l a n d (tabell 82)

Volum av utenrikshandelen

a. Innførsel " F a Juli 160 (180)
b. Utførsel " F b Juli 168 (186)
Bytteforhold " G Juli 105 (104)

B e l g i a (tabell 83)

Produksjonsindeks, industri " B Juni 139 (137)

S a m b a n d s s t a t e n e (tabell 84)

Verdi av utenrikshandelen

a. Innførsel " F a Juli 2235 (2228)
b. Utførsel " F b Juli 2591 (2584)
Moody's råvareindeks, uketall 11/9-15/9 98 (98)
Engrosprisindeks " J Aug. 105 (106)
Timefortjeneste " L Aug. 2,82 (2,81)
Valutabeholdning " M Juli 13140 (13170)

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden hefte nr. 37, 1967

I serien Norges offisielle statistikk:

Undervisningsstatistikk 1966-67. Hefte IV Fag- og yrkesskoler.

Sidetall 46. Pris kr. 4,50

Nasjonalregnskap 1949-1965.

Sidetall 49. Pris kr. 4,50

Faste månedspublikasjoner fra Statistisk Sentralbyrå

Statistisk månedshefte. Pris: Årsabonnement kr. 23,00

Pr. hefte kr. 2,30

Månedstatistikk over utenrikshandelen.

Pris: Årsabonnement kr. 25,00

Pr. hefte kr. 2,50

Publikasjonene kan bestilles gjennom bokhandlerne.